

stupky důchodkového zákona a jednak v tom, že uvedli je v omyl, jimž měl Albín R. utrpěti škodu na své osobní svobodě. V prvním případě přehlédly oba soudy, že František R. a František N. byli v důchodkovém trestním řízení slyšeni jako obvinění a že jako takoví jsou sice morálně povinni, by udali pravdu, že však tato morální povinnost postrádá trestní sankce, to znamená, že obvinění nemohou býti k udání pravdy nuceni trestními ustanoveními. Tato zásada platná podle § 202 tr. ř. pro trestní řízení před řádnými soudy, platí také pro trestní řízení důchodkové. Vyplývá to přímo z předpisů důchodkového trestního zákona z 11. července 1835, čís. 63 Sb. zák. pol., najmě z §§ 590—592 a §§ 628, 631, 632, 641, 642, 644—648 a dále (úsudkem z opaku) z § 461 čís. 4 cit. zákona, podle kterého se trestá jenom křivě svědectví před důchodkovým trestním soudem a to bylo-li vydáno pod přísahou za podmínek dekretu dv. kanc. ze 14. února 1840 č. 1320 (č. 20 sv. 68 sb. pol. zák.) jako zločin podle § 199 a) tr. zák. Z toho je patrné, že tu nebylo způsobitelného předmětu poškození, poněvadž stát nemohl býti poškozen na konkrétním právu zvědět pravdu a to ani, pokud odsouzení vinili jiného a jen to bylo předmětem řízení v prvé stolici, — neboť odsouzení, byvše slyšeni v důchodkovém trestním řízení jako obvinění, mohli svalovati vinu na jiného označující ho za spolupachatele a, pokud odvolali své nařčení o spolupachatelství Albína R-a, jest uznati, že obvinění spolupachatelé mají právo i vzájemně se krýti. To je důsledek zásady § 202 tr. ř., platné ovšem bez újmy ustanovení §§ 45 a 263 m) tr. zák. Pokud pak přestupek podvodu spatřován v tom, že křivým udáním odsouzených měl Albín R. utrpěti škodu na své svobodě, stačí poukázat k tomu, že křivé obvinění je zločinem utržení na cti za předpokladu § 209 tr. zák., jednak že je přestupkem proti bezpečnosti cti, jenž se stíhá na žádost oprávněného a že v případě, o nějž jde, byl Albín R. viněn z trestného činu důchodkového, takže by šlo o přestupek § 488 tr. zák., pro nějž nebyla soukromá obžaloba podána. Důsledkem toho nelze mluvit ani o tom, že odsouzený N. spáchal trestný čin (§§ 5, 461 tr. zák.) i tím, že nastrojil radou čin Františka R-a. Bylo proto ke zmatečné stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. ve smyslu § 292 tr. ř. a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4622.

Jde jen formálně o svědeckou výpověď, vpravdě však o obhajobu podezřelého (z přestupků podle §§ 461, 197 a podle § 487 tr. zák.), nespadající pod sankci § 199 a) tr. zák., byl-li kdo jako svědek vyslýchán, by vysvětlil rozpor mezi obsahem udání, jímž jiného křivě obvinil z přestupku, a obsahem svědecké výpovědi, v níž podle pravdy uvedl ono udání na pravou míru.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm II 406/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě.

ze dne 2. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř.; jest jí přiznati oprávnění s hlediska hmotněprávního zmatku. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný, byv slyšen dne 7. dubna 1931 jako svědek u okresního soudu ve Velké Bíteši v trestní věci proti Václavu D-ovi a spol. pro přestupek § 460 tr. zák. udal nepravdu potud, že zapřel, že udal četnictvu to, co stojí v trestním oznámení, že potkal asi koncem měsíce října Václava D-a na polích poblíže H., že D. nesl zabitého zajíce a že mu na dotaz, kde k zajíci přišel, odpověděl, že právě velkostatek M. odbýval hon a zajíc, kterého nese, byl postřelen, běžel proti němu a on že tohoto zajíce klackem zabil, a že viděl, jak D. si zajíce nesl domů, — tvrdě proti pravdě, že udal vyšetřujícím četníkům jen to, co udává ve věci samé u soudu, že totiž sice viděl D-a, jak něco nesl, že však nerozeznal, co nesl a že tedy není pravda, a že neudal u četnictva, co je o jeho výpovědi zapsáno v trestním oznámení. Nalézací soud uznal obžalovaného pro tuto část svědecké výpovědi (svědecké seznání obžalovaného ve věci samé uznává jinak za pravdivé) — vinným zločinem podle §§ 197 a 199 a) tr. zák., zdůrazňuje při tom, že obžalovaný jako dospělý muž si musel uvědomiti a podle zápisu v protokole si také uvědomil, že vypovídá před soudem jako svědek, jakož i že byl na následky křivého svědectví výslovně upozorněn. Při tom však soud nehodnotí po právní stránce důležitou okolnost, kterou sám rozsudek zjišťuje, totiž že obžalovaný učinil vyšetřujícímu četnickému strážmistru vědomě křivé udání proti Václavu D-ovi a to ze zlosti, a že tímto křivým udáním na Václava D-a pro domnělý přestupek krádeže, jehož D. ve skutečnosti nespáchal, se dopustil přestupku podvodu, jímž měl škodu utrpěti nejen D., ale i stát na právu stíhacím, a že zároveň D-a křivě obvinil z krádeže, aniž obvinění dosáhlo stupně § 209 tr. zák. a že se tak dopustil jednak přestupku podle §§ 461, 197, jednak přestupku podle § 487 tr. zák. Když pak obžalovaný byl vyslýchán o obsahu svého udání u soudu jako svědek, a vydal ve věci samé svědectví pravdě odpovídající, měl však potom vysvětliti rozpor mezi svědectvím a obsahem udání, ocitl se v situaci, v níž měl vypovídati o svých vlastních trestných činech, ježto přece podle obsahu spisů byl tu důvod k podezření, že se výpovědi před četnictvem, o níž právě měl jako svědek vypovídati, dopustil oněch přestupků §§ 461 a 487 tr. zák. Z toho plyne, že v té části svědecké výpovědi, kterou považuje nalézací soud za křivou, obžalovaný vypovídal o svém vlastním trestném činu a to před soudem, který měl příčinu pokládati ho za podezřelého. Jde tedy o případ, v němž podle ustálené praxe nejvyššího soudu — č. 3943, 2774, 2564, 1942, 1390 a j., osoba slyšená formálně jako svědek, je ve skutečnosti v postavení osoby materiálně ob-

viněné a její výpověď, byť i byla učiněna ve formě svědectví, je ve skutečnosti obhajobou obviněného (podezřelého), a tudíž nespadá pod trestní sankci § 199 a) tr. zák. Tohoto dobrodiní plynoucího ze zásady § 202 tr. ř., že vinník nesmí být donucován k doznání, tedy ani cestou trestní sankce § 199 a) tr. zák., požívá však svědek ten, pokud hájí sebe, t. j. pokud cítí se subjektivně obviněným a zakrývá pravdu, by nevyšla na jevo jeho vlastní vina. Poněvadž první soud, vycházející z nesprávného právního hlediska po této stránce věci se nezabýval, nanejvýš neučinil potřebná skutková zjištění v tom směru, v jakém úmyslu obžalovaný zapřel, že u četnictva vypovídal tak, jak je uvedeno v trestním známení, t. j. zda vypovídal v úmyslu pomoci sobě samému, totiž zabránit tomu, by nevyšlo na jevo, že se dopustil přestupku podvodu, po případě i urážky na cti při četnickém vyšetřování, — jest odůvodněno rozsudek zrušit a vrátit věc k novému projednání a rozhodnutí prvnímu soudu.

Čís. 4623.

Třídenní lhůta podle druhého odstavce § 211 tr. ř. je — jde-li o obžalobu soukromou (§ 46 tr. ř.) — lhůtou propadnou a nelze ji prodloužit.

»Případným návrhem« po rozumu druhého odstavce § 211 tr. ř. lze rozumět jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta; takovým návrhem není žádost soukromého obžalobce o lhůtu k podání dalších návrhů.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm II 433/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením radní komory krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 8. listopadu 1932, jímž byl zamítnut návrh obviněných na zastavení trestního řízení, zahájeného stihacím návrhem Otty G-a pro přečin podle § 97 a přestupek podle § 113 pat. zák., podaným dne 12. března 1930, byl porušen zákon v ustanovení §§ 211 a 46 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a trestní řízení se podle § 109 tr. ř. zastavuje.

Důvody:

Proti obviněným vede se u krajského soudu v Moravské Ostravě trestní řízení pro přečiny podle §§ 95, 97 patent. zákona a § 31 zák. o nekalé soutěži. Soukromý obžalobce Otto G., zastoupený Dr. Emilem G-em, podal obžalovací spis dne 31. srpna 1932. K námitkám obviněných proti obžalovacímu spisu vrchní soud v Brně rozhodnutím ze dne 7. října 1932 obžalobu tu podle § 211 tr. ř. prozatím zamítl z důvodu, že v obžalovacím spise scházely údaje § 207, čís. 2 tr. ř., totiž údaj